

From: "Robert Gehrcke"
Sent: Mon, 3 Jul 2023 12:35:38 +0000
To: "Statnett Firmapost" <firmapost@statnett.no>
Subject: høringsvar referanse 23/00498
Attachments: 230329 - Aktørmøte FCR - Konseptforslag og oppstart av FCR-D handel.pdf

Hei,

Oversender hermed Flextools' tilbakemeldinger om foreslåtte endringer ifm oppdateringer av retningslinjer for utøvelsen av systemansvaret.

FCR – jf Dokument-id: 19/01229-104

I høringsdokumentet forslås det at Statnett skal kunne **innføre ordninger som stimulerer til at aktører velger å gjennomføre prekvalifikasjon tidlig i overgangsperioden.**

- Flextools ønsker at ordningene som måtte foreslås utformes teknologinøytralt slik at nye aktører og reguleringsobjekter har mulighet til å konkurrere på like vilkår som eksisterende FCR leverandører.
- Vi henviser også til kommentarene under mtp de foreslåtte kapasitetsauksjonene

Flextools har også noen generelle kommentarer etter *Aktørmøtet FCR* som fant sted den 29. mars.

På side 14 i vedlagt presentasjon nevnes det at aktører som ønsker å prekvalifisere flere produkter samtidig vil kunne hensyntas i utvalg av bud. Er det andre produkter enn FCR-N det siktes til her? Vi jobber med en del kunder som ønsker å prekvalifisere batterier for FCR-D og tilbakemeldingen fra de er at FCR-N har for hyppige aktivering til at det lønner seg å delta i det markedet siden batteriene vil slites ned for fort.

Det står også at nye teknologier som vindkraft ønskes inn i auksjonene samtidig som readiness skal være et mulig utvalgs-kriterium. Hvordan er det tenkt å kombinere disse to punktene? Har dere også tenkt å innføre et produkt for FCR-D Ned siden vindkraft er nevnt som mulig teknologi?

Et generelt problem som vi ser i forhold til nye teknologier sånn som batterier er nettilknytning. Vil det for eksempel være en forutsetning for å kunne være med i auksjonene at man har avtale om tilknytning på plass før man kan delta i auksjonene? I så fall vil det høyst sannsynlig utelukke mange potensielle batteriaktører i et helt år hvis dette er en forutsetning.

Ellers håper vi at det på sikt kan etableres en løsning for kontinuerlig prekvalifisering slik det er praktisert i Sverige og Danmark i dag og slik det er forslått for FFR fremover. Vi håper også at volumkravene på sikt kan bli harmonisert slik at minimum volum for deltakelse blir 0,1 MW på lik linje som i nabolandene.

Vi hadde også gjerne sett at fantes felles nordiske prekvalifiseringsdokumenter og prosedyrer slik at det blir lettere for aktører å prekvalifisere på tvers av landegrensene. I våre øyne vil det øke mulighetene for konkurranse mellom aktører og kunne bidra til å holde prisene på et lavere nivå. Akkurat nå er det veldig ressurskrevende å måtte forholde seg til fire ulike sett med prekvalifiserings- og rapporteringskrav i de nordiske landene.

Mvh

Robert

Sensitivity: Internal

FCR aktørmøte

Nydalen, 29.03.2023

Bakgrunn

Hensikten til FCR

Målet med å aktivere FCR er å stabilisere systemfrekvensen →

Aktivering av FCR skal begrense frekvensavviket når det oppstår ubalanser i systemet

- Behov for oppdatering av de tekniske kravene til FCR stammer fra at dagens krav
 - ikke er harmonisert i Norden
 - ikke er tilpasset nye leverandører av FCR
 - ikke lenger oppfyller behovene til kraftsystemet
- Kraftsystemet endrer seg raskere enn noen gang → behovet for bedre reserver øker

Nye tekniske krav til FCR

- Stiller større krav til aktivering og deaktivering av reserver

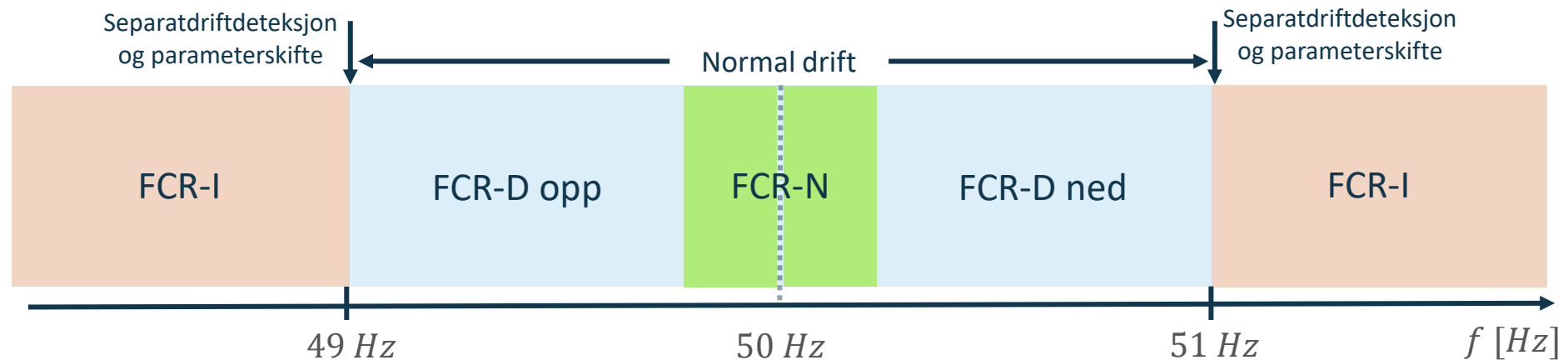
Grunnstammen til kravene er:

1. Performance (ytelse)	= evne til å dempe amplitude på ubalanser
2. Robust stabilitet	= stab. marginer i 'worst case' Nordisk system

- Tøffere krav til ytelse → raskere respons fra reservene
- Stabilitetskriteriene minner om stabilitetsmarginer beskrevet i NVF → FCR skal bidra med å redusere udempede oscillasjoner i nettet

Særskilte forhold i Norge - Separatdriftsfunksjonalitet

- Sikker drift i separatdrifter viktig
 - Sikres i dag gjennom grunnleveranse og krav til frekvensregulering/ FCR-I-funksjonalitet
- FCR-N/-D parametere iht. nye krav kan være ustabile i separatdrift
 - Viktig med fleksibilitet i regulator som gir mulighet for separatdriftdeteksjon

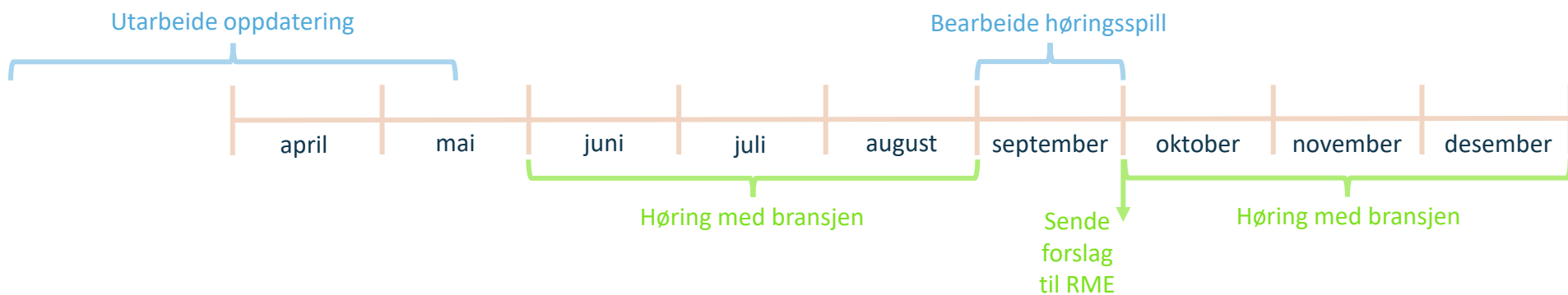

Status - regulatorgodkjenning av nye nordiske krav

- Statnett mottok vedtak med godkjenning av de nye tekniske kravene til FCR av RME 27.03.23
 - Nytt skille mellom statiske og dynamiske ressurser → kvote for hvor mye av anskaffet volum som må være dynamisk må beskrives ytterligere i metodene på et senere tidspunkt
 - De nordiske regulatorene støtter forslaget om at de nordiske TSOene evaluerer virkningen av de nye kravene igjen om 2 år når man har fått erfaringer

Status – oppdatering av nasjonale markedsvilkår

- Markedsvilkårene oppdateres nå for å peke på nye tekniske krav som kriterium for markedsdeltagelse
- Markedsvilkårene vil også peke på hvilke krav til målinger som vil gjelde nasjonalt
 - Kun krav til logging av måledata i 14 dager, foreløpig ikke krav til sanntidsdata

Implementeringsfasen fremover:

2022

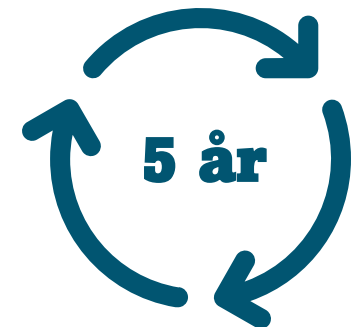
2023

2024-2028

- € Markedsdesign i transisjonsfasen
- 📅 Plan for prekvalifisering
- 🏗️ Prosesser for prekvalifisering
- IOIO Målinger og datautveksling
- 🤝 Samarbeid og dialog med bransjen
- § Oppdatere nasjonale markedsvilkår

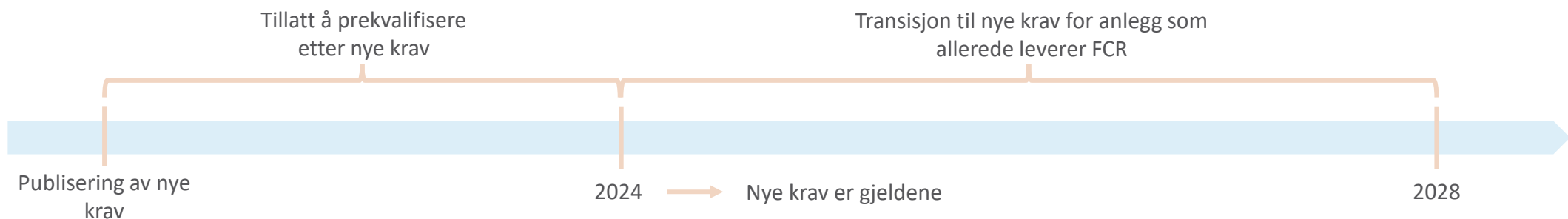
🔍 Testing av anlegg

🏆 Prekvalifisering

Veien videre – konsept for kapabilitetsauksjoner

- Tilbakemeldinger fra dette møtet, og evt. kommentarer etterpå vil bli inkludert i Statnett sitt videre arbeid
- Målet er et nytt møte før sommerferien. Intensivering av arbeidet/dialogen med aktørene etter sommerferien
- Vurderer evt. kobling til forslag til reviderte FCR vilkår som sendes på konsultasjon 1. juni 2023

Konseptforslag: Kapabilitetsauksjoner

Utfordringer med overgang til nye tekniske krav (1):

1

- Det er mange enheter som bidrar med FCR i dag og som fremover skal prekvalifiseres etter nye krav
 - Prekvalifisering medfører testing lokalt på hver enhet for å demonstrere etterlevelse av de tekniske kravene
- Hvordan kan vi spre prekvalifiseringene utover i tid?
- Hvordan kan vi unngå flaksehals i tilgang på underleverandør og i saksbehandlingen?

Utfordringer med overgang til nye tekniske krav (2):

2

- Bekymring aktører tidligere har tatt opp i forbindelse med 5 års transisjonsperiode over til nye tekniske krav
- Hvordan vil prekvalifiserte enheter etter nye tekniske krav skille seg ut fra ikke-prekvalifiserte enheter i FCR-markedet under transisjon?
 - Tatt opp av bransjen som essensielt for å komme i gang med overgangen
 - Om det ikke er et skille er det ikke insentiv for å prekvalifisere tidlig

Utfordringer med overgang til nye tekniske krav (3):

3

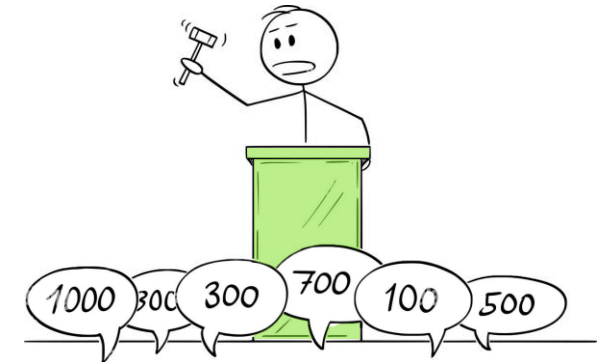
- Transisjon til nye krav kan være kostbart;
 - Nye tekniske krav er strengere og kan bety behov for modernisering av anlegg
 - Gjennomføring av prekvalifiseringstestene er tidkrevende og kostbart
 - Kostnad relatert til måleutrustning og datautveksling med TSO
- Hvordan kan vi unngå flaksehals i tilgang på underleverandør og i saksbehandlingen?

Forslag: Kapabilitetsauksjoner (1)

- Årlig auksjoner som sikrer gjennomføring av prekvalifiseringer i en gitt periode for årene i transisjonen
 - Snakk om et begrenset antall gjennomførte kapabilitetsauksjoner
 - Statnett vil ta deler av kostnaden for overgangen til tekniske krav og prekvalifisering for å fjerne noe av risikoen hos aktørene. Resten av kostnadene vil tjenes inn igjen gjennom markedsdeltagelse i FCR.
- Hvorfor kan dette være en god idé:
 - Kunnskapsbygging og få en forståelse av omfanget av overgang til nye krav
 - Kontrollert overgang til nye krav
 - Noen krav, spesielt til utveksling av måledata, er ikke helt fastsatt. Endringer lettere å få gjennomslag om de kan hensynta evt. endrede kostnader i en auksjon

Forslag: Kapabilitetsauksjoner (2)

- Detaljer rundt konseptet og tilbudskriterier for utvelgelse av bud er ikke spesifisert ennå og følgende er kun forslag til mulige ting som kan hensyntas i valg av bud i auksjonen:
 - Antall ressurser vs. MW – Flaskehals som resultat av testtid og tilgang på leverandør vil spille en rolle ved utvelgelsen av bud
 - Varierte aktører – Sørge for at vi får med en bredde i hvilke aktører som blir med over på nye krav
 - Readiness – Prekvalifisering av de mest kvalifiserte anleggene først
 - Flere FCR-produkter – Aktører som ønsker å prekvalifisere flere produkter samtidig vil redusere test- og saksbehandlingstid totalt sett
 - Nye teknologier – Forbruk, aggregerte laster, vindkraft

Ønske om innspill fra bransjen før vi evt. går videre med konseptforslaget

- Hvordan ser dere at konseptet kan bidra med å ha en kontrollert overgang til nye krav i løpet av transisjonsperioden?
- Vil konseptet svare til utfordringen dere tidligere har løftet om mangel på incentiv til å prekvalifisere tidlig i transisjonen?
- Hvilke tilbudskriterier kan evt bidra til å møte denne utfordringen?

→ Vi tar gjerne innspill her i aktørmøte, ytterligere innspill kan sendes på mail til:

fcr@statnett.no

FCR-D opp marked 2023

Bakgrunn

- FCR-D skal sikre nok momentanreserver ved en dimensjonerende hendelse (ca. 1400 MW). Norsk forpliktelse er ca. 560 MW.
- FCR-D blir levert gjennom grunnleveransen og historisk sett har det vært overleveranse av FCR-D.
- I 2022 hadde vi flere driftstimer hvor tilgjengelig volum FCR-D var under 560 MW (vi manglet opptil 100 MW på det meste).
- For å sikre at vi oppfyller forpliktelsen har vi vurdert oppstart av FCR-D markedet.

Markedsdesign

- FCR-D opp vil foreløpig kun være et sesongmarked som varer fra 9. mai utøver høst 2023. Eksakt dato for når handelen avsluttes blir bestemt på et senere tidspunkt.
- Det planlegges i utgangspunktet å kjøpe 200 MW for hver driftstime.
- Det vil bare foretas kjøp av FCR-D opp i D-1 markedet (etter spotmarkedet) med minste budkvantum på 1 MW.

Søknadsprosess

- Aktører som er allerede leverer FCR-N i markedet får en forenklet søknadsprosess (uten prekvalifisering), med en saksbehandlingstid på maks 14 dager
 - Søknadskjema må fylles ut å sendes til fcr@statnett.no
- Nye aktører må dokumentere tekniske responsen av FCR og opprettes et nytt produksjonsmålepunkt, der vil saksbehandlingstid være som beskrevet i markedsvilkårene
 - Nødvending for å modellere ny aktør i nettmmodell, som gir grunnleggende informasjon for avregning og Fifty MMS

IT-systemer

- Fifty MMS og Fifty Web er klar for motta innsending av FCR-D opp bud
- IT-løsninger ble også testet med noen leverandører og er klare
- Når ønsket kan innsending av bud ble testet med oss

Spørsmål kan sendes til: fcr@statnett.no